

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΡΧΑΙΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ
ΚΕΡΑΤΣΙΝΙ-ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ 2024

Σκοποί και περιγραφή της δράσης

Η προτεινόμενη δράση αφορά στην πραγματοποίηση Πανελληνίου Μαθητικού Φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος, Κερατσίνι - Δραπετσώνα 2024 στον πολιτιστικό πολυχώρο της Δραπετσώνας Αττικής (“Λιπάσματα”), για τις μαθήτριες και τους μαθητές των Ε΄ και Στ΄ τάξεων Δημοτικού Σχολείου, καθώς επίσης όλων των τάξεων Γυμνασίου και Λυκείου. Η περιοχή, στη γειτονιά του Πειραιά και της Ελευσίνας είναι στενά συνδεδεμένη με τον αρχαίο κόσμο αλλά και τον νέο ελληνισμό, καθώς συνδέεται με το δωδεκάθεο, αλλά και με τους πρόσφυγες και τους απλούς ανθρώπους που ανέκαθεν αποτελούσαν τον πληθυσμό που παρακολουθούσε τα θεατρικά δρώμενα, εν είδει εκπαίδευσης στην πόλη-κράτος της Αθήνας, «την της Ελλάδος παιδευσιν». Αυτή την πολιτιστική κληρονομιά σε συνδυασμό με το φυσικό κάλλος της περιοχής θα αξιοποιήσει το Φεστιβάλ, που θα οργανωθεί από τον εκπαιδευτικό οργανισμό «Ορίζοντες» με την υποστήριξη του Δήμου Κερατσινίου - Δραπετσώνας. Οι σκοποί του Φεστιβάλ είναι:

- Η βιωματική επαφή των μαθητών/-τριών (τόσο των συντελεστών των θεατρικών ομάδων όσο και των θεατών) με το αρχαίο θέατρο και τον αρχαίο πολιτισμό
- Η ενίσχυση της θεατρικής παιδείας των μαθητών/-τριών
- Η ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της ικανότητας για καλλιτεχνική έκφραση των μαθητών/-τριών
- Η ανταλλαγή εμπειριών και η συνεργασία μεταξύ των μαθητών/-τριών διαφορετικών σχολικών μονάδων κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων που πλαισιώνουν το Φεστιβάλ
- Η ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας που έχει μία δράση η οποία αξιοποιεί την πολιτιστική κληρονομιά μιας περιοχής και το φυσικό της περιβάλλον
- Η ανταλλαγή καλών πρακτικών ανάμεσα τους εκπαιδευτικούς κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων αναφορικά: 1) με το σκηνικό ανέβασμα του αρχαίου δράματος, 2) με τη βιωματική προσέγγιση της αρχαίας γραμματείας.

Στο Φεστιβάλ μπορούν να πάρουν μέρος σχολεία από όλη τη χώρα αλλά και από σχολεία του εξωτερικού (Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού, Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου και Α΄, Β΄, Γ΄ Λυκείου-Γενικού και Επαγγελματικού) παρουσιάζοντας έργα του αρχαίου ελληνικού και ρωμαϊκού δράματος (τραγωδία, κωμωδία, σατυρικό δράμα) αυτούσια ή σε διασκευή, καθώς και νεότερες δραματουργικές συνθέσεις, που έχουν ως πηγή έμπνευσης το αρχαίο δράμα. Οι παραστάσεις μπορούν να έχουν διάρκεια 35΄-45΄ για τις θεατρικές ομάδες Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού και 50΄-75΄ για τις ομάδες Γυμνασίων και Λυκείων. Τις παραστάσεις θα παρακολουθήσουν σχολεία όλων των βαθμίδων (Ε΄ και Στ΄ τάξεων Δημοτικού Σχολείου και όλων των τάξεων Γυμνασίου/Λυκείου). Η μετακίνηση των μαθητικών θεατρικών ομάδων και των μαθητών-θεατών θα γίνει με ευθύνη των σχολείων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Κάλυψη των εξόδων μετακίνησης και διαμονής από τους οργανωτές δεν προβλέπεται.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του Φεστιβάλ, οι μαθητές/-τριες, δημιουργοί αλλά και θεατές, θα έχουν τη δυνατότητα να πάρουν μέρος πριν ή μετά την παράσταση σε ένα από τα προσφερόμενα βιωματικά εργαστήρια:

α) δημιουργίας δρώμενου με αφετηρία το Γ΄ Στάσιμο της «Ελένης» του Ευριπίδη,

β) εικαστικής δημιουργίας με αφετηρία το Α΄ Στάσιμο της «Αντιγόνης» του Σοφοκλή και
γ) θεατρικών παιχνιδιών και δραστηριοτήτων εκπαιδευτικού δράματος για τις μαθήτριες και τους μαθητές των Δημοτικών Σχολείων.

Τα εργαστήρια συνδέονται με τα μαθήματα της Αρχαίας Ιστορίας, της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας (για το Γυμνάσιο και το Λύκειο), των Νέων Ελληνικών και της Αισθητικής Αγωγής. Με τη συμμετοχή τους οι μαθητές/-τριες θα έχουν την ευκαιρία να δημιουργήσουν, να εκφραστούν καλλιτεχνικά, να αλληλεπιδράσουν και να συνεργαστούν, ενώ ταυτόχρονα οι εκπαιδευτικοί θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν καλές πρακτικές βιωματικής προσέγγισης της Αρχαίας Γραμματείας.

Οι φάσεις των εργαστηρίων για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με αφετηρία χωρικό από τα διδασκόμενα κείμενα του ΑΠ, είναι οι εξής: α) Ασκήσεις και παιχνίδια για σπάσιμο του πάγου, ζέσταμα, συνεργασία της ομάδας, β) Ανάγνωση Γ΄ Στάσιμου της «Ελένης»/Α΄ Στάσιμου της «Αντιγόνης», γ) Νοηματική προσέγγιση του κειμένου, δ) Δουλειά σε μικρές ομάδες: κάθε ομάδα εστιάζει σε μία στροφή, εντοπίζει τις εικόνες και δραματοποιεί/εικονογραφεί τη στροφή, ε) Παρουσίαση της δουλειάς κάθε ομάδας στην ολομέλεια και σύνθεση, στ) Ανάλυση, αξιολόγηση, αναστοχασμός.

Το βιωματικό εργαστήριο για την Α/θμια εκπαίδευση περιλαμβάνει τις ακόλουθες φάσεις: α) Ασκήσεις και παιχνίδια για σπάσιμο του πάγου, ζέσταμα, συνεργασία της ομάδας, β) Δραστηριότητες εκπαιδευτικού δράματος, του τύπου: ανακριτική καρέκλα, ρόλος στον τοίχο, διάδρομος της συνείδησης, γ) Αυτοσχεδιασμός σε μικρές ομάδες. Το περιεχόμενο των παραπάνω φάσεων θα διαμορφωθεί με βάση το συγκεκριμένο έργο το οποίο θα παρακολουθήσουν οι μαθητές/-τριες.

Την τελευταία ημέρα του Φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί απογευματινή τελετή λήξης με προσκεκλημένες τις θεατρικές ομάδες που συμμετείχαν. Στην τελετή:

- οι θεατρικές ομάδες θα παρουσιάσουν τον τρόπο δουλειάς τους κατά την προετοιμασία της παράστασης
- θα παρουσιαστούν βιντεοσκοπημένα στιγμιότυπα από όλες τις ημέρες του Φεστιβάλ και συγκεκριμένα από τις παραστάσεις που παρουσιάστηκαν, καθώς και από τα δρώμενα που διαμορφώθηκαν μέσα από τα εργαστήρια.

Επιμέρους φάσεις

- Τα σχολεία που επιθυμούν να παρουσιάσουν θεατρική παράσταση θα πρέπει να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής από Δευτέρα 8 Ιανουαρίου μέχρι Παρασκευή 26 Ιανουαρίου 2024.
- Τα σχολεία που επιθυμούν να παρακολουθήσουν το Φεστιβάλ θα πρέπει να δηλώσουν συμμετοχή μέχρι Παρασκευή 26 Ιανουαρίου 2024.
- Μέχρι τη Δευτέρα 29 Φεβρουαρίου 2024 τα σχολεία που επιθυμούν να παρουσιάσουν θεατρική παράσταση θα πρέπει να υποβάλουν:

α) τα στοιχεία του έργου (τίτλος, συγγραφέας, μεταφραστής, έκδοση) ή το κείμενο το οποίο θα παρουσιάσουν σε περίπτωση που πρόκειται για σύνθεση ή διασκευή

β) βίντεο με στιγμιότυπα από την παράσταση που θα ανεβάσουν διάρκειας 4΄-5΄. Το βίντεο θα πρέπει να περιλαμβάνει στιγμιότυπα από διαφορετικές σκηνές του έργου.

- Οι θεατρικές παραστάσεις που θα επιλεγούν καθώς και το πρόγραμμα των παραστάσεων θα ανακοινωθούν μέχρι τη Δευτέρα 11 Μαρτίου 2024.
- Το πρόγραμμα παρακολούθησης των παραστάσεων και εργαστηρίων από τα ενδιαφερόμενα σχολεία θα ανακοινωθεί μέχρι την Παρασκευή 23 Μαρτίου 2024.
- Το Φεστιβάλ θα διεξαχθεί 17-20 Απριλίου 2024.

Επιλογή – Επιτροπές Φεστιβάλ

Τα κριτήρια επιλογής των παραστάσεων που θα παρουσιαστούν είναι τα εξής:

- Η ποιότητα της εκφοράς του λόγου από τους/τις ηθοποιούς μαθητές/-τριες
- Ο συνδυασμός λόγου, κίνησης, σκηνογραφίας και ήχου-μουσικής, έτσι ώστε να αποτελούν ένα σύνολο
- Η συλλογικότητα και η δημιουργικότητα των μαθητών/-τριών σε όλες τις πτυχές της παράστασης, όπως κατασκευή κοστούμιών, κατασκευή σκηνικών κλπ
- Η αποτύπωση της παιδικής/εφηβικής ματιάς στην όλη δημιουργία
- Η ανάδειξη του αρχαίου κειμένου μέσα από τη διασκευή (αν έχει γίνει) και τη σκηνοθεσία

Η επιλογή των παραστάσεων θα γίνει από αξιολογική επιτροπή με τα εξής μέλη:

- α) δρ. Ευγενία Γκορτσίλα, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Τ.Ε.Φ.Α.Α. Ε.Κ.Π.Α.
- β) δρ Χρυσάνθη Κουμπάρου, σχολική σύμβουλο φιλολόγων Πειραιά
- γ) Κατερίνα Αλεξιάδη, ΜΑ, φιλόλογο, εκπαιδευτικό, θεατρολόγο, συγγραφέα
- δ) Κων/να Τσενέ, ΜΑ, φιλόλογο, θεατροπαιδαγωγό, εκπαιδευτικό
- ε) δρ. Λουκία Στέφου, φιλόλογο, εκπαιδευτικό, συγγραφέα/μεταφράστρια (ενασχόληση με το θέατρο)
- στ) μαθήτρια/-ητή ΓΕΛ -μέλος δεκαπενταμελούς συμβουλίου και μαθήτρια/-ητή Γυμνασίου-μέλος δεκαπενταμελούς συμβουλίου του Καλλιτεχνικού Σχολείου Δήμου Κερατσινίου-Δραπετσώνας, αμφοτέρου/ες κατόπιν επιλογής του Συλλόγου Διδασκόντων του Σχολείου.

Η οργανωτική επιτροπή του Φεστιβάλ αποτελείται από τα εξής μέλη:

- α) δρ. Ευγενία Γκορτσίλα, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Τ.Ε.Φ.Α.Α. Ε.Κ.Π.Α.
- β) δρ. Λουκία Στέφου, φιλόλογο, εκπαιδευτικό, συγγραφέα/μεταφράστρια (ενασχόληση με το θέατρο)
- γ) Κατερίνα Αλεξιάδη, ΜΑ, φιλόλογο, εκπαιδευτικό, θεατρολόγο, συγγραφέα
- δ) δρ Χρυσάνθη Κουμπάρου, σχολική σύμβουλο φιλολόγων Πειραιά
- ε) Κων/να Τσενέ, ΜΑ, εκπαιδευτικό, φιλόλογο, θεατροπαιδαγωγό
- στ) Πέτρο Ψαράκη, σκηνοθέτη, κάτοικο Κερατσινίου
- ζ) Κέκη Ανδριάνα, εκπαιδευτικό ΠΕ05 και ΠΕ06

Διαδικασία συμμετοχής – Πλαίσιο υλοποίησης

Η συμμετοχή των μαθητών/τριών είναι προαιρετική και απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των γονέων /κηδεμόνων για τη συμμετοχή τους. Δεν προβλέπεται κόστος συμμετοχής στο φεστιβάλ. Στους/τις συμμετέχοντες/ουσες θα δοθεί βεβαίωση συμμετοχής.

Οι θεατρικές ομάδες θα πρέπει να αποτελούνται αποκλειστικά από μαθήτριες και μαθητές του σχολείου με υπεύθυνο εκπαιδευτικό τού σχολείου τους. Θα επιλεγούν συνολικά οκτώ (8) παραστάσεις.

Οι παραστάσεις θα παρουσιαστούν σε υπαίθριο θεατρικό/συναυλιακό χώρο εντός του πολυχώρου “Λιπάσματα”. Τα σκηνικά που θα χρησιμοποιήσουν οι θεατρικές ομάδες θα πρέπει να είναι ελαφρές κατασκευές που μεταφέρονται και τοποθετούνται εύκολα πριν την παράσταση. Σε περίπτωση βροχής, οι παραστάσεις θα γίνουν στο Αμφιθέατρο “Αντώνης Σαμαράκης” (Μικράς Ασίας 24, Κερατσίνι 18756).

Αίτηση και όρους συμμετοχής οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να κατεβάσουν από την ιστοσελίδα: www.horizontes4all.org. Η υποβολή της αίτησης για τη συμμετοχή θεατρικής ομάδας θα γίνει από τη διευθύντρια/τον διευθυντή του σχολείου με τη συμπλήρωση της σχετικής αίτησης που είναι αναρτημένη στην προαναφερθείσα ιστοσελίδα των *Οριζόντων* και την αποστολή της στην ηλεκτρονική διεύθυνση: programmata@horizontes4all.org

Η πρόσκληση παρακολούθησης των παραστάσεων απευθύνεται στις Ε΄ και Στ΄ τάξεις Δημοτικού, καθώς και στις Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου. Τις παραστάσεις θα έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν μέχρι 1.200 μαθήτριες/-ητές και θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας ανάλογα με την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Η υποβολή του αιτήματος παρακολούθησης του Φεστιβάλ από τα ενδιαφερόμενα σχολεία θα γίνει από τη διευθύντρια/τον διευθυντή του σχολείου με τη συμπλήρωση της σχετικής αίτησης που είναι αναρτημένη στην προαναφερθείσα ιστοσελίδα των *Οριζόντων* και την αποστολή της στην ηλεκτρονική διεύθυνση: programmata@horizontes4all.org

Η συμμετοχή σε βιωματικό εργαστήριο πριν ή μετά την παράσταση είναι προαιρετική. Τα εργαστήρια απευθύνονται στις Ε΄ και Στ΄ τάξεις Δημοτικού, καθώς και στις Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου. Τα εργαστήρια θα πραγματοποιηθούν σε υπαίθριους χώρους εντός του πολυχώρου “Λιπάσματα” και τα σχολεία θα δηλώσουν την επιθυμία συμμετοχής τους στην αίτηση παρακολούθησης του Φεστιβάλ.

Το Φεστιβάλ πραγματοποιείται πρωινές ώρες-πλην της τελετής λήξης την 4η ημέρα -εντός ωρολογίου προγράμματος. Ως εκ τούτου, συμμετοχή των σχολείων σε αυτό μπορεί να γίνει στο πλαίσιο διδακτικής επίσκεψης, περιπάτου, ημερήσιας μετακίνησης/εκπαιδευτικής εκδρομής για τα απομακρυσμένα σχολεία, καθώς επίσης και εκπαιδευτικής επίσκεψης στο πλαίσιο εγκεκριμένων προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων ή στο πλαίσιο της συμμετοχής των σχολείων σε διαγωνισμούς, μαθητικά συνέδρια, ημερίδες και λοιπές εκδηλώσεις, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία (Αριθμ. 20883 /ΓΔ4 ΦΕΚ 456, τ. Β΄ 13-2-2020). Η προετοιμασία των μαθητών/τριών για τη συμμετοχή της θεατρικής ομάδας τους στο Φεστιβάλ πραγματοποιείται εκτός ωρολογίου προγράμματος στο πλαίσιο των ομίλων ή των πολιτιστικών προγραμμάτων προαιρετικών σχολικών δραστηριοτήτων.

Το Φεστιβάλ διοργανώνεται από το Σωματείο «*Ορίζοντες*», Ταχυδρομική Διεύθυνση: Βάκχων (άνευ αριθμού), Διόνυσος, ΤΚ 14576, ιστοσελίδα: www.horizontes4all.org Στοιχεία Υπευθύνου Επικοινωνίας: Λουκία Στέφου, diagonismoi@horizontes4all.org, 6936121778

Ο φορέας διοργάνωσης αναλαμβάνει όλη τη διαδικασία υλοποίησης του Φεστιβάλ και θα διασφαλίσει τα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχουσών/-όντων και τα πνευματικά δικαιώματα των δημιουργών των έργων,(εφόσον συντεθούν τέτοια), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ο Δήμος Δραπετσώνας - Κερατσινίου θα συμμετάσχει με την παραχώρηση των χώρων (για τις παραστάσεις και τα βιωματικά εργαστήρια), του εξοπλισμού, καθώς και με την παροχή τεχνικής και οργανωτικής υποστήριξης για την πραγματοποίηση των παραστάσεων.

Επισημαίνεται ότι δεν θα προκύψουν έσοδα για τον φορέα που οργανώνει το φεστιβάλ ή για άλλο εμπλεκόμενο φορέα, από τα υποβληθέντα έργα (με εμπορία ή διαφήμιση κ.λπ.) και ότι η χρήση των έργων θα γίνει μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Σημειώνεται επίσης ότι, όσον αφορά τα πνευματικά δικαιώματα, ισχύουν τα αναφερόμενα στον Ν. 2121/1993 «Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα» [ΦΕΚ 25/Α/04-03-1993], όπως ισχύει. Συγκεκριμένα: Άρθρο 1 «πνευματική ιδιοκτησία», Άρθρο 3 «περιουσιακό δικαίωμα», Άρθρο 4 «ηθικό δικαίωμα», Άρθρο 12 «μεταβίβαση».

Αποτίμηση της δράσης

Σε συνέχεια της υλοποίησης του Φεστιβάλ, θα αποσταλεί στο Ι.Ε.Π. σύντομη Έκθεση Αποτίμησης σε ηλεκτρονική μορφή η οποία θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- τον αριθμό των σχολικών μονάδων που παρακολούθησαν παράσταση στο Φεστιβάλ, τα στοιχεία ταυτότητας των συμμετεχουσών σχολικών μονάδων (ονομασία, Δ/νση Εκπ/σης), την τάξη/τις τάξεις και τον αριθμό ωφελούμενων μαθητών/-τριών,
- τον αριθμό των σχολικών μονάδων που παρακολούθησαν εργαστήρια του Φεστιβάλ, τα στοιχεία ταυτότητας των συμμετεχουσών σχολικών μονάδων (ονομασία, Δ/νση Εκπ/σης), την τάξη/τις τάξεις και τον αριθμό ωφελούμενων μαθητριών/μαθητών, τον αριθμό εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών,
- τον αριθμό των σχολικών μονάδων που παρουσίασαν θεατρική παράσταση στο Φεστιβάλ, τα στοιχεία ταυτότητας των συμμετεχουσών σχολικών μονάδων (ονομασία, Δ/νση Εκπ/σης), την τάξη/τις τάξεις και τον αριθμό ωφελούμενων μαθητριών/μαθητών, τον αριθμό εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών,
- τεκμηριωμένα αποτελέσματα αξιολόγησης του Φεστιβάλ σε σχέση με τους στόχους του με βάση τις απόψεις μαθητριών/μαθητών, εκπαιδευτικών και γενικά μελών της σχολικής κοινότητας που συμμετείχαν στη δράση, όπως αυτές θα αποτυπωθούν σε σχετικό ημερολόγιο.

Επικοινωνία

Για οποιαδήποτε πληροφορία οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επικοινωνούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση programmata@horizontes4all.org